

บทบาทรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของกรมตำรวจ

ร้อยตำรวจเอก เอกกราช ชำยศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542

ISBN 974 - 332 - 958 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ROLES OF THE MINISTER OF INTERIOR OVER PERSONNEL
ADMINISTRATION IN THE POLICE DEPARTMENT

Police Captain Akarat Chueysri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Government

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN : 974 - 332 - 958 - 7

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เอกสาร ช่วยศรี , ร.ต.อ. : บทบาทรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของกรมตำรวจ (ROLES OF THE MINISTER OF INTERIOR OVER PERSONNEL ADMINISTRATION IN THE POLICE DEPARTMENT)

อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร. วิทยา สุจริตธนารักษ์ , 119 หน้า , ISBN 974 - 332 - 958 - 7

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่เข้ามามีบทบาทในการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจของกรมตำรวจ ภายใต้กรอบระเบียบและข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพฤติกรรมผู้เกี่ยวข้อง ที่ทำให้กรมตำรวจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองของประเทศ โดยจะศึกษาเฉพาะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่มาจากการเลือกตั้ง ระยะเวลาตั้งแต่ พล.ต.อ.ประมาธ อติเรกสาร จนกระทั่งถึง พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานโดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่มาจากการเลือกตั้ง มักจะให้อำนาจทางการเมืองเข้ามาแทรกแซงกรมตำรวจ ในการแต่งตั้งโยกย้าย ข้าราชการตำรวจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการรักษาสถานอำนาจทางการเมือง การนำมาซึ่งผลประโยชน์ และยืนหยัดในกลุ่มพวกพ้องของตนเองให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา ภาครัฐบาล
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิติต ร.ต.อ.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

#C 831507 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD: ROLES OF THE MINISTER/PERSONNEL ADMINISTRATION/THE POLICE DEPARTMENT

AKARAT CHUEYSRI, POLICE CAPTAIN : ROLES OF THE MINISTER OF INTERIOR
OVER PERSONNEL ADMINISTRATION IN THE POLICE DEPARTMENT.

THESIS ADVISER : ASSO.PROF.DR.WITHAYA SUCHARITHANARUGSE, Ph.D.

119 pp. ISBN 974-332-958-7

This is a study of how the minister of interior plays a role in transferring police officers which is an authority allowed by regulations. It also looks into the matter of the police department involvement in national polices. The study focuses on ministers of interior who are members of the parliament starting from Police General Pramarn Adireksarn to General Chavalit Yongchaiyod.

It can be proved that ministers who are MPs actively intervene in the department affairs particularly in the transferring of police officers. This is done with an aim to firm up political base, pertaining interest and to stay in the position longer.

ภาควิชา..... การปกครอง.....

สาขาวิชา..... การปกครอง.....

ปีการศึกษา..... 2542.....

ลายมือชื่อนิสิต..... ว.ท.น.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจริตนารักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ช่วยกรุณาแนะนำ ชี้แนะ และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลิ้มมณี ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ ไชยพร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์อีกท่านหนึ่งที่คอยห่วงใย ถามไถ่เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ด.ต.ประหัต ช่วยศรี และ นาง รัตนา ช่วยศรี คุณพ่อคุณแม่ ที่อุทิศชีวิตเพื่อการศึกษาของลูกมาโดยตลอด จนกระทั่งทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ และขอขอบคุณ คุณธนิต , ร.ต.อ.หญิง ธิดารัตน์ ธีระวุฒิ และ น.ส.ศิรินันท์ ช่วยศรี น้องสาวที่คอยให้กำลังใจ โดยเฉพาะ คุณ นวรัตน์ ทองวัฒนา ที่คอยช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ร.ต.อ. เอกราช ช่วยศรี

30 สิงหาคม 2542

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
สภาพทั่วไป.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	2
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
ระเบียบวิธีวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	6
การนำเสนอเรื่อง.....	6
2. แนวความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	8
การเมือง (ความหมาย).....	8
ตำรวจ (ความหมาย).....	12
รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับตำรวจ.....	13
แนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจทางการเมือง.....	16
แนวคิดความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของสังคมไทย.....	22
3. ประวัติความเป็นมาและสภาพปัญหาของการบริหารงานบุคคล ของกรมตำรวจ.....	32
ประวัติกรมตำรวจและความเป็นมา.....	32
บทบาทและหน้าที่ของตำรวจ.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองไทยกับกิจการตำรวจ.....	42
ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการบริหารงานตำรวจไทย.....	60
สภาพปัญหาการบริหารงานบุคคลของกรมตำรวจ.....	63
สรุป.....	66
4. บทบาทรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่มีต่อการบริหารงานบุคคล ของกรมตำรวจ.....	68
บทบาทและอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลในการบริหารงานตำรวจ.....	68
บทบาทรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในช่วงของ พล.ต.อ.ประมาณ อติเรกสาร.....	70
สรุป.....	80
บทบาทรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในช่วงของ นายบรรหาร ศิลปอาชา.....	81
สรุป.....	87
บทบาทรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในช่วงของ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ.....	88
สรุป.....	96
สรุปสาเหตุที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมักจะเข้ามามีบทบาทในการ บริหารงานบุคคลของกรมตำรวจ.....	97
5. บทสรุป.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	102
รายการอ้างอิง.....	112
ประวัติผู้เขียน.....	119